

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΑΝΑΓΚΕΣ

Ανάγκη είναι το δυσάρεστο αίσθημα μιας έλλειψης, που εκφράζεται με την προσπάθεια ικανοποίησής της.

Μέσα στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον που ζει ο άνθρωπος έχει διαμορφώσει πολλαπλές και ποικιλόμορφες ανάγκες (π.χ. ανάγκη διατροφής, ένδυσης, κατοικίας, ψυχαγωγίας, υγείας κλπ.).

Η ικανοποίηση των απεριόριστων αναγκών των ανθρώπων με τα περιορισμένα μέσα που διαθέτουν αποτελεί πρόβλημα, η λύση του οποίου εξαρτάται από τις βασικές απαιτήσεις τους μέσα στο χρόνο.

Ας προχωρήσουμε στην ανάλυση των βασικών ιδιοτήτων τους, ώστε να γίνει κατανοητή αυτή η έννοια.

Βασικές ιδιότητες των αναγκών

- (α) Η ποικιλία
- (β) Το διαχρονικό ακόρεστο και ότι
- (γ) Η ικανοποίησή τους μπορεί να γίνει με εναλλακτικούς τρόπους.

Η (α) ιδιότητα, δηλαδή η ποικιλία των αναγκών, αποτελεί μια πραγματικότητα την οποία ο καθένας μπορεί να διαπιστώσει και διαμορφώνεται από βιολογικούς παράγοντες, αλλά και από την έμφυτη τάση των ανθρώπων να μιμούνται τους άλλους. Επίσης, η διαφήμιση επιδρά ψυχολογικά

στον άνθρωπο και του δημιουργεί την επιθυμία απόκτησης αγαθών, παράδειγμα της ποικιλίας των αναγκών είναι η διατροφή, η στέγαση, η ένδυση, η μόρφωση, η αναψυχή, η φήμη, η επικοινωνία κ.ά.

Η (β) ιδιότητα, δηλαδή το διαχρονικό ακόρεστο, αναφέρονται στο σύνολο των αναγκών. Οι μεμονωμένες ανάγκες υπόκεινται σε ΠΡΟΣΩΡΙΝΟ ΚΟΡΕΣΜΟ π.χ. η ανάγκη της τροφής ΕΝΟΣ ατόμου στο διάστημα μιας ημέρας έχει την ιδιότητα του ΚΟΡΕΣΜΟΥ, γιατί καθώς προχωρεί η ικανοποίησή της, η έντασή της μειώνεται μέχρι εξαφάνισής της.

Η (γ) ιδιότητα, δηλαδή το ότι η ικανοποίηση μιας ανάγκης μπορεί να γίνει με εναλλακτικά μέσα (τρόπους) προκύπτει και από διάφορα παραδείγματα, όπως η ανάγκη της ένδυσης είναι δυνατόν να ικανοποιηθεί με διάφορα είδη ενδυμάτων (από τα ακατέργαστα δέρματα των ζώων, που χρησιμοποιούνται στις πρωτόγονες κοινωνίες μέχρι τις πλούσιες ποικιλίες ενδυμάτων που προσφέρουν οι βιτρίνες των καταστημάτων των σύγχρονων μεγαλουπόλεων). Με την ίδια λογική ένα σπίτι, που ικανοποιεί την ανάγκη κατοικίας μπορεί να κατασκευαστεί με πλίνθους, με ξύλο, με πέτρα, με τσιμέντο ή άλλους τρόπους.

ΑΓΑΘΑ

Τα υλικά και άυλα μέσα με τα οποία ικανοποιούνται οι ανάγκες στην οικονομική επιστήμη καλούνται ΑΓΑΘΑ. Τα αγαθά διακρίνονται:

- (α) Σε ελεύθερα αγαθά, όταν οι ποσότητες των αγαθών που υπάρχουν είναι μεγαλύτερες από εκείνες που συνολικά χρειάζεται ο άνθρωπος για να καλύψει όλες του τις σχετικές ανάγκες, βρίσκονται ελεύθερα στη φύση και είναι στη διάθεση όλων των ανθρώπων χωρίς την καταβολή κάποιου χρηματικού ποσού π.χ. το φως του ήλιου, η θερμότητα του ήλιου, ο ατμοσφαιρικός αέρας, η θάλασσα, τα δάση κ.ά.
- (β) Σε οικονομικά αγαθά που είναι εκείνα, τα οποία βρίσκονται σε περιορισμένες ποσότητες και είναι αποτέλεσμα της παραγωγικής δραστηριότητας του ανθρώπου. Για να τα αποκτήσουμε απαιτείται η καταβολή χρηματικού ποσού ή άλλης οικονομικής αξίας. Παράδειγμα τέτοιων αγαθών είναι τα τρόφιμα, τα μηχανήματα, τα έπιπλα, οι υπηρεσίες τραπεζών, η υπηρεσία φωτισμού, η υπηρεσία ύδρευσης, η υπηρεσία τηλεπικοινωνιών, οι υπηρεσίες ταξιδίων κ.ά.

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ

Τα Οικονομικά αγαθά διακρίνονται σε:

1. **ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΑ**, τα οποία είναι εκείνα που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή άλλων οικονομικών αγαθών π.χ. τα εργαλεία, οι πρώτες ύλες, τα μηχανήματα, το κτίριο ενός εργοστασίου, οι σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος κ.ά.
2. **ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ**, τα οποία είναι εκείνα που ικανοποιούν διάφορες ανάγκες με άμεσο τρόπο π.χ. τα τρόφιμα, τα κοσμήματα, τα ρούχα, τα ποτά, τα παπούτσια, τα video κ.ά.
3. **ΥΛΙΚΑ**, τα οποία είναι εκείνα που έχουν υλική υπόσταση όπως τα μηχανήματα, τα ρούχα κ.ά.
4. **ΑΨΑΛΑ** ή **ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ** είναι εκείνα που δεν έχουν υλική υπόσταση, όπως ένα μουσικό κομμάτι, μια διάλεξη, η θερμότητα του ήλιου, το φως του ήλιου ή του φεγγαριού κ.ά.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ

Η ικανοποίηση των ανθρωπινων αναγκών με την πάροδο του χρόνου καθίσταται συνεχώς δυσκολότερη και γι' αυτό η παραγωγή των διαφόρων αναγκών και υπηρεσιών γίνεται από τις ονομαζόμενες οικονομικές μονάδες, ώστε:

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ (Ο.Μ.) είναι κάθε συστηματικός και οργανωμένος συνδυασμός των συντελεστών παραγωγής (φύση, εργασία, κεφάλαιο και επιχειρηματικότητα), ο οποίος αποβλέπει στην παραγωγή το δυνατόν περισσότερων αγαθών και παροχή υπηρεσιών με το χαμηλότερο κόστος και έχει σκοπό την κάλυψη άμεσα ή έμμεσα των αναγκών του ανθρώπου.

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Αυτοί, κατά κανόνα, είναι τέσσερις η **ΦΥΣΗ**, η **ΕΡΓΑΣΙΑ**, το **ΚΕΦΑΛΑΙΟ** και η **ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ**, οι οποίοι συνοπτικά ορίζονται ως εξής:

ΦΥΣΗ είναι ο απέραντος χώρος που μας περιβάλλει, όπως ο ατμοσφαιρικός αέρας, το έδαφος, το υπέδαφος, η θάλασσα κλπ., στον οποίο (χώρο) επεμβαίνει ο άνθρωπος με την εργασία του με αποτέλεσμα τα φυσικά στοιχεία να γίνονται περισσότερο παραγωγικά και χρήσιμα. Τέτοια αγαθά είναι τα χορταρικά, τα φρούτα, οι ζωϊκές τροφές, τα ψάρια, τα ορνυτά, το πετρέλαιο κ.ά.

ΕΡΓΑΣΙΑ είναι η συνειδητή σωματική και πνευματική προσπάθεια του ανθρώπου με σκοπό την παραγωγή αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών, για τις γεωμετρικά αυξανόμενες ανάγκες των ανθρώπων λόγω της αύξησης του πληθυσμού της γης και των απαιτήσεων των κατοίκων των αναπτυγμένων, κυρίως, χωρών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ είναι όλα τα μέσα (υλικά και άυλα) που χρησιμοποιούνται στην παραγωγική γενικά διαδικασία διαφόρων αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών από μεμονωμένα άτομα ή από οικονομικές μονάδες. Τέτοια **υλικά** μέσα είναι τα οικόπεδα, τα κτίρια, τα έπιπλα, τα μεταφορικά μέσα, τα μηχανήματα, οι πρώτες ύλες, τα μετρητά, τα εργαλεία κ.ά., ενώ στα **άυλα** μέσα υπάγονται τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα δικαιώματα εκμετάλλευσης ορυχείων, μεταλλείων και λατομείων, η φήμη και πελατεία, οι απαιτήσεις, τα δικαιώματα εκμετάλλευσης ενσωματωμένων πάγιων στοιχείων, τα εμπορικά σήματα, τα αρχιτεκτονικά σχέδια κ.ά.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ είναι η ικανότητα συνδυασμού και συντονισμού των άλλων συντελεστών παραγωγής για την επίτευξη του μεγαλύτερου οικονομικού αποτελέσματος.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΡΧΗ

Για να εξασφαλισθούν το δυνατόν περισσότερα αγαθά και να ικανοποιηθούν οι πολλαπλές ανάγκες των ανθρώπων απαιτείται σοβαρή και οργανωμένη οικονομική δραστηριότητα.

Η οικονομική αυτή δραστηριότητα για να είναι επιτυχής χρειάζεται συνδυασμό των τεσσάρων συντελεστών παραγωγής (φύση, εργασία, κεφάλαιο και επιχειρηματικότητα) κατά τον αποδοτικότερο τρόπο, δηλαδή απαιτείται η εφαρμογή της **ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ**, η οποία ορίζεται ως εξής:

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΡΧΗ είναι η επιδίωξη του μεγαλύτερου οικονομικού αποτελέσματος με τη μικρότερη οικονομική θυσία ή η επιδίωξη δεδομένου αποτελέσματος με τη μικρότερη δυνατή προσπάθεια.

Η οικονομική αρχή πρέπει να εφαρμόζεται σε κάθε οικονομική μονάδα (Ο.Μ.) και σε όλες τις προσπάθειές της.

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ

Οι **ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ** (Ο.Μ.) αποτελούν τα κύτταρα της οικονομίας μιας οποιαδήποτε χώρας και διακρίνονται με διάφορα κριτήρια, όπως:

1. **Ανάλογα με την ιδιότητα του φορέα (ιδιοκτήτη της Ο.Μ.)** έχουμε:
  - α. Ιδιωτικές, των οποίων ο φορέας είναι ιδιώτης (Φυσικό πρόσωπο) ή Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) και στην πρώτη περίπτωση έχουμε ατομικές Ο.Μ., ενώ στη δεύτερη έχουμε εταιρίες.
  - β. Δημόσιες Ο.Μ., των οποίων ο φορέας είναι το Κράτος ή Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) π.χ. Δήμοι, Κοινότητες, Χρηματιστήρια, Αγροτική Τραπεζα, ΙΚΑ, Πανεπιστήμια, Δημόσια Νοσοκομεία κ.ά.
  - γ. Μικτές Ο.Μ., οι οποίες προκύπτουν από τη συνεργασία Ν.Π.Ι.Δ. και Δημοσίου (Κράτους) ή Ν.Π.Δ.Δ. π.χ. οι ημικρατικές Τράπεζες, ο ΟΤΕ κ.ά.
2. **Ανάλογα με το μέγεθός τους** έχουμε:

Μεγάλες, Μεσαίες και Μικρές και η κατάταξη των Ο.Μ. στηρίζεται σε διάφορα κριτήρια, όπως είναι ο αριθμός των απασχολούμενων εργατών, το ύψος των επενδυμένων κεφαλαίων, ο κύκλος εργασιών, η αξία του μηχανολογικού εξοπλισμού κ.ά.
3. **Ανάλογα με το αντικείμενο της απασχόλησής τους** έχουμε:
  - α. Ο.Μ. ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ παραγωγής, οι οποίες ασχολούνται με την απόσπαση από τη φύση πρώτων υλών, όπως π.χ. Ο.Μ. εξόρυξης μεταλλευμάτων, άντλησης μεταλλικού νερού, άντλησης πετρελαίου, Ο.Μ. υλοτομίας, Ο.Μ. αλιείας κ.ά..
  - β. Ο.Μ. ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΟΥΣ παραγωγής, στις οποίες υπάγονται οι βιομηχανικές και βιοτεχνικές Ο.Μ., που επεξεργάζονται και μετατρέπουν τις πρώτες ύλες σε έτοιμα για κατανάλωση προϊόντα, καθώς και ο κλάδος κατασκευών και ενέργειας π.χ. οι βιομηχανίες ή βιοτεχνίες επιπλοποιίας, οι βιομηχανίες πλαστικών, δερμάτων και χημικών προϊόντων, Ο.Μ. υφαντουργίας, Ο.Μ. φωταερίου, Ο.Μ. ηλεκτρισμού κ.ά.
  - γ. Ο.Μ. ΤΡΙΤΟΓΕΝΟΥΣ παραγωγής, περιέχουν υπηρεσίες έμμεσης και άμεσης κατανάλωσης π.χ. εμπορικές Ο.Μ., παντοπωλεία, οπωροπωλεία, super markets, οι εκπαιδευτικές Ο.Μ., οι νοσηλευτικές Ο.Μ., τα κουρεία, οι κλινικές, οι Τράπεζες, οι ασφαλιστικές Ο.Μ., οι μεταφορικές Ο.Μ., οι ναυτιλιακές Ο.Μ. κ.ά.
4. **Ανάλογα με τον επιδιωκόμενο σκοπό,** έχουμε:
  - α. Κτητικές είναι εκείνες οι Ο.Μ., οι οποίες αποβλέπουν στη δημιουργία κέρδους το οποίο, όμως, παραμένει ολόκληρο στην Ο.Μ. για τη βελτίωση και επέκταση των μέσων δράσης της π.χ. ιδρύματα, σωματεία κ.ά.
  - β. Εξισωτικές είναι οι Ο.Μ. στις οποίες η βασική επιδίωξη είναι τα έσο-

δά τους να είναι ίσα με τα έξοδά τους π.χ. Ο.Γ.Α. και άλλοι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί.

- γ. Ποριστικές είναι εκείνες οι Ο.Μ. που ασκούν τέτοια τιμολογιακή πολιτική, ώστε οι τιμές πώλησης των προϊόντων ή των υπηρεσιών τους να καλύπτουν το συνολικό τους κόστος και να αφήνουν ικανοποιητικά κέρδη. Ένα μέρος από τα κέρδη αυτά παραμένει στην Ο.Μ. (με τη μορφή των αδιανέμητων κερδών ή των αποθεματικών) και το άλλο μέρος διανέμεται στους φορείς της.

Οι ποριστικές Ο.Μ. λέγονται διαφορετικά και **ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΕΣ**, οι οποίες αποτελούν τη μεγάλη οικογένεια των **ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Η Οικονομική επιστήμη ανήκει στις φυσικές ή κοινωνικές επιστήμες;
2. Τι είναι ανάγκες;
3. Τι είναι αγαθά;
4. Ποια αγαθά ονομάζονται ελεύθερα και ποια οικονομικά και γιατί;
5. Τι είναι η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ (Ο.Μ.);
6. Οι άνθρωποι όταν επιδιώκουν με δεδομένα μέσα να πετύχουν το μεγαλύτερο δυνατό αποτέλεσμα ουσιαστικά τι εφαρμόζουν;
7. Ποια είναι η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΡΧΗ;
8. Ποιοι είναι, κατά κανόνα, οι συντελεστές παραγωγής και τι γνωρίζετε για τον καθένα;
9. Σε τι διακρίνουμε τις ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ανάλογα με το μέγεθός τους;
10. Ποια λέγονται άυλα οικονομικά αγαθά;
11. Ποιες Ο.Μ. θεωρούνται πρωτογενούς, δευτερογενούς ή τριτογενούς μορφής;
12. Ποια η διάκριση των Ο.Μ. με κριτήριο την ιδιότητα του φορέα τους;
13. Ποιες Ο.Μ. θεωρούνται ποριστικές;

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

Είναι ένας ιδιόμορφος κερδοσκοπικός οργανισμός με οικονομική αυτοτέλεια, νομική αυτονομία και με σκοπό τη μεγιστοποίηση του κέρδους του.

Η επιχείρηση είναι έννοια αυτοτελής, η οποία αναφέρεται στο ότι:

1. Είναι οντότητα λογιστική, οικονομική, οργανωτική, διοικητική και λειτουργική.

2. Δρα στην αγορά και εξυπηρετεί ανάγκες της κοινωνίας.
3. Αποβλέπει στο κέρδος και
4. Έχει δική της περιουσία ξεχωριστή από την περιουσία του επιχειρηματία.

Η επιχείρηση και ο επιχειρηματίας ΔΕΝ είναι ταυτόσημες έννοιες γιατί η επιχείρηση είναι έννοια αυτοτελής και, συνήθως, ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ, ενώ ο επιχειρηματίας είναι πάντοτε ΦΥΣΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ, που διαθέτει για την επιχείρηση κεφάλαια, οργανωτικό πνεύμα και πιθανόν προσωπική εργασία.

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Οι επιχειρήσεις διακρίνονται με διάφορα κριτήρια, όπως:

1. **Ανάλογα με το μέγεθος** σε: Μικρές, Μεσαίες, Μικρομεσαίες και Μεγάλες, αλλά το κριτήριο αυτό δεν είναι σταθερό και διαφοροποιείται από χώρα σε χώρα και από χρόνο σε χρόνο, λαμβάνεται υπόψη, όμως, ο μέσος αριθμός των ατόμων που απασχολούνται κάθε χρόνο, ο ετήσιος κύκλος εργασιών, η έκταση της επιχείρησης, ο τεχνολογικός της εξοπλισμός κ.ά.
2. **Ανάλογα με το αντικείμενο απασχόλησης τους** σε βιομηχανικές (όταν μετατρέπουν πρώτες ύλες σε έτοιμα προϊόντα), σε ναυτιλιακές (όταν ασχολούνται με ναυτιλιακές εργασίες), ταξιδιωτικές (όταν ασχολούνται με την οργάνωση και πραγματοποίηση ταξιδιών, εκδρομών) κ.ά.
3. **Ανάλογα με τη νομική τους μορφή** σε Ατομικές επιχειρήσεις, Προσωπικές Εταιρίες (Ομόρρυθμη Εταιρία, Ετερόρρυθμη Εταιρία), Μετοχικές Ιδιωτικές Εταιρίες (Ανώνυμη Εταιρία και Ετερόρρυθμη Εταιρία με μετοχές), Μετοχικές Εταιρίες Δημόσιες, Ημικρατικοί Οργανισμοί, Ημικρατικές Εταιρίες, Συνεταιρισμοί, κ.ά.
4. **Ανάλογα με επιδιωκόμενο οικονομικό αποτέλεσμα διακρίνονται σε:**
  - α. Εξισωτικές επιχειρήσεις, όταν επιδιώκουν να καλύψουν τις δαπάνες των δραστηριοτήτων τους με τα έσοδα που πραγματοποιούν, όπως τα κοινωφελή Ιδρύματα, τα Επιμελητήρια κ.ά.
  - β. Κερδοσκοπικές επιχειρήσεις, όταν πετυχαίνουν κέρδη από την εκτέλεση των οικονομικών πράξεων που πραγματοποιούν, όπως όλες οι εμπορικές επιχειρήσεις.

ΜΟΝΟΠΩΛΙΟ έχουμε όταν ένας κλάδος παραγωγής αποτελείται από μια μόνο επιχείρηση, η οποία παράγει και προσφέρει ένα προϊόν σε πολλούς αγοραστές.

ΟΛΙΓΟΠΩΛΙΟ έχουμε όταν ένας κλάδος παραγωγής αποτελείται από

μικρό αριθμό επιχειρήσεων, που παράγουν και προσφέρουν ομοιογενή προϊόντα σε πολλούς αγοραστές.

Έννοια και διάκριση μεταξύ ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ

Ανάλογα με το ποιος είναι ιδρυτής τους, οργανώνονται και λειτουργούν Νομικά Πρόσωπα που διακρίνονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες, τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) και τα Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.).

Τα Ν.Π.Δ.Δ. ιδρύονται με πρωτοβουλία του Κράτους, λειτουργούν με αποφάσεις του και αποβλέπουν στην εξυπηρέτηση του συνόλου (της κοινωνίας).

Τέτοια Ν.Π.Δ.Δ. είναι οι Δήμοι, οι Κοινότητες, τα Επιμελητήρια, αλλά και ο ΟΕΕΚ, η Σιβιτανίδειος κ.ά.

Τα Ν.Π.Ι.Δ. ιδρύονται με πρωτοβουλία των ιδιωτών, δεν έχουν άμεση εξάρτηση από το κράτος και αποβλέπουν στην εξυπηρέτηση, κυρίως, των ιδιωτικών συμφερόντων των μελών τους και δευτερευόντως του συνόλου (της κοινωνίας). Τέτοια Ν.Π.Ι.Δ. είναι τα σωματεία, τα ιδρύματα, οι επιτροπές εράνων, οι συνεταιρισμοί και οι διάφορες εμπορικές εταιρίες, όπως η Ο.Ε., η Ε.Ε., η Ε.Π.Ε., η Α.Ε., κλπ.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

Προσπάθειες και σχετικές ενδείξεις υπάρχουν ότι η καταμέτρηση των αγαθών και η καταγραφή των εμπορικών πράξεων σε πρωτόγονη μορφή άρχισε να γίνεται από αρχαιοτάτων χρόνων δηλαδή π.Χ., αλλά πολύ μεταγενέστερα και συγκεκριμένα το 1494 ο Φραγκισκανός μοναχός Luca Paciolo περιέγραψε τους πρώτους κανόνες της Λογιστικής, με αρχές και λίγες βασικές ιδιότητες λειτουργίας της.

Στη συνέχεια, η γρήγορη ανάπτυξη των οικονομικών μονάδων είχε άμεση συνέπεια την καθιέρωση της ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ σε όλα τα αναπτυγμένα κράτη, αφού αποδείχθηκε ότι η εφαρμογή της δημιουργεί ένα άλλο τρόπο έκφρασης και απόδοσης των οικονομικών μεγεθών, ο οποίος είναι απαραίτητος σε όλες τις Οικονομικές Μονάδες (Ο.Μ.).

Η Λογιστική σήμερα αποτελεί ανεξάρτητο κλάδο των Οικονομικών Επιστημών, ο οποίος εξυπηρετεί την ανεύρεση της οικονομικής θέσης των επιχειρήσεων, την περιουσιακή τους διάρθρωση, την παρακολούθηση των οικονομικών μεταβολών των διαφόρων περιουσιακών τους στοιχείων, τον προσδιορισμό του οικονομικού αποτελέσματος (κέρδους ή ζημίας) κάθε δια-

χειριστικής χρήσης και την παροχή χρησίμων και ασφαλών πληροφοριών στη διοίκησή τους για την πορεία και γενική κατάστασή τους (ανοδική, καθοδική, ουδέτερη κ.ά.), ώστε η τελευταία (διοίκηση) να παίρνει έγκαιρα και αποφασιστικά τα κατάλληλα διορθωτικά μέτρα, όποτε και όταν χρειάζεται.

Η αλματώδης εξέλιξη και η εισαγωγή ηλεκτρονικών υπολογιστών στα λογιστήρια των οικονομικών οργανισμών, καθώς επίσης και ο έντονος ανταγωνισμός στην επιχειρησιακή δράση έδωσαν σύγχρονη και μεγάλη ώθηση στη Λογιστική που αναπτύχθηκε και αναπτύσσεται με σκοπό την εξυπηρέτηση των αυξημένων πλέον απαιτήσεων των επιχειρηματιών από τα Λογιστήρια.

Στην Ελλάδα οι σχετικές προσπάθειες καθυστέρησαν πολύ και η αρχή τους τοποθετείται περίπου στο 1954, αλλά η σημερινή Λογιστική με την εφαρμογή του Ελληνικού Γενικού Λογιστικού Σχεδίου (Ε.Γ.Λ.Σ.) καθιερώθηκε με το Νόμο 1041/1080 (άρθρα του 47, 48 και 49).

Το Ε.Γ.Λ.Σ., το οποίο είναι σύνολο αρχών και κανόνων που επιτρέπουν σε όλες τις Ο.Μ. να χειρίζονται κατά ομοιόμορφο τρόπο ίδια λογιστικά γεγονότα και να συντάσσουν λογιστικές καταστάσεις παρόμοιας μορφής και περιεχομένου, αποτελεί τη ραχοκοκκαλιά της Ελληνικής Λογιστικής Επιστήμης.

Είναι σημαντικό να διευκρινισθεί ότι οτιδήποτε ψηφίστηκε μεταγενέστερα και αφορά τη Λογιστική είναι πάντοτε βελτιώσεις, τροποποιήσεις και επεκτάσεις του βασικού αυτού Νόμου (1041/1080).

ΕΝΝΟΙΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

Λογιστική είναι ο κλάδος των Οικονομικών επιστημών, που παρακολουθεί, μετρά, καταχωρεί συστηματικά, συσχετίζει και παρουσιάζει χρηματοοικονομικές πληροφορίες και εμπορικές πράξεις των Οικονομικών Μονάδων (Ο.Μ.), με σκοπό την υποβοήθηση των ενδιαφερομένων, ώστε να παίρνουν σωστές οικονομικές και γενικότερα επιχειρηματικές αποφάσεις.

ΣΚΟΠΟΙ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ είναι:

1. Ο έλεγχος και η πρόληψη λαθών, εσκεμμένων παραλείψεων ή καταχρήσεων.
2. Ο προσδιορισμός της περιουσίας της οικονομικής μονάδας που, όπως είναι γνωστό πάντοτε, επιδιώκει κέρδος.
3. Η παρακολούθηση των μεταβολών της περιουσίας γενικά και ειδικά του κάθε περιουσιακού στοιχείου.
4. Ο προσδιορισμός του αποτελέσματος για ορισμένη χρονική περίοδο, συνήθως κάθε τέλος διαχειριστικής χρήσης.

5. Η συγκέντρωση και ταξινόμηση των οικονομικών στοιχείων για τη λήψη ορθών αποφάσεων από τη Διοίκηση της Επιχείρησης.
6. Η παροχή πληροφοριών και στατιστικών δεδομένων στη Διοίκηση της Επιχείρησης.

κ.ά.

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

Η Λογιστική διακρίνεται σε Δημόσια και Ιδιωτική.

- α) Η Δημόσια Λογιστική έχει σαν αντικείμενο εργασιών τα έσοδα και τα έξοδα του Κράτους, των Δήμων, των Κοινοτήτων και των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.).
- β) Η Ιδιωτική Λογιστική έχει σαν αντικείμενο εργασιών την παρουσία και τα οικονομικά θέματα κάθε ιδιωτικής επιχείρησης, ατομικής ή εταιρικής μορφής.

Η Ιδιωτική Λογιστική υποδιαιρείται:

- α) Στις γενικές αρχές της Λογιστικής, που εφαρμόζεται σε όλες τις οικονομικές μονάδες (Ο.Μ.), ανεξάρτητα από το μέγεθός τους.
- β) Στους επιμέρους κλάδους αυτής (Ειδική Λογιστική, Εμπορική Λογιστική, Βιομηχανική Λογιστική, Τραπεζική Λογιστική, Λογιστική Συνεταιρισμών, Ναυτιλιακή Λογιστική κ.ά.), που στον καθένα εφαρμόζονται ειδικές περιπτώσεις της Λογιστικής.
- γ) Στην Αναλυτική Λογιστική Εκμετάλλευσης ή Λογιστική Κόστους, η οποία διαμορφώνει την ανακατάταξη των εξόδων κάθε λογαριασμού κατά προορισμό.
- δ) Στην Φοροτεχνική ή Φορολογική Λογιστική.
- ε) Στην Ελεγκτική Λογιστική.
- στ) Στη Διοικητική Λογιστική που είναι ο τομέας, ο οποίος δίνει πληροφόρηση, με διάφορες οικονομικές καταστάσεις στη Διοίκηση.
- ζ) Στην Οικονομική Λογιστική που είναι ο τομέας ο οποίος ασχολείται με την κατάρτιση οικονομικών χρηματοδοτικών εκθέσεων, οι οποίες παρέχουν γενικές και ειδικές πληροφορίες.

κ.ά.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Τι είναι επιχείρηση;
2. Η έννοια του επιχειρηματία και η έννοια της επιχείρησης είναι ταυτόσημες έννοιες; (Δικαιολογήστε).

3. Πώς διακρίνονται οι επιχειρήσεις ανάλογα με το μέγεθός τους;
4. Πώς διακρίνονται οι επιχειρήσεις ανάλογα με το αντικείμενο απασχόλησής τους;
5. Πώς διακρίνουμε τις επιχειρήσεις ανάλογα με το επιδιωκόμενο οικονομικό αποτέλεσμα;
6. Ποια η διάκριση των επιχειρήσεων ανάλογα με τη νομική τους μορφή;
7. Τι είναι Ν.Π.Δ.Δ. και τι Ν.Π.Ι.Δ.;
8. Ποια η έννοια της Λογιστικής;
9. Σε τι υποδιαιρείται η Ιδιωτική Λογιστική;
10. Ποια είναι οι σκοποί της Λογιστικής;